

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2018-1-3
Karar Sayısı : **18-06/91-46**
Karar Tarihi : 20.02.2018

(Devralma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Adem BİRCAN, Şükran KODALAK, Mehmet AYAN

B. RAPORTÖRLER: Hakan EREK, Öykü SARIASLAN

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN

: Total S.A.
Temsilcisi: Av. H. Emre ÖNAL
Büyükdere Cad. Bahar Sok. No:13 River Plaza K:17 34394
Levent/İstanbul

(1) **D. DOSYA KONUSU:** Engie S.A.'nın hâlihazırda doğrudan veya dolaylı olarak grup şirketleri aracılığıyla sürdürdüğü sıvılaştırılmış doğal gaz işletmesinin tek kontrolünün Total S.A. tarafından devralınması işlemi.

(2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına en son 08.02.2018 tarihinde giren bildirim üzerine düzenlenen 13.02.2018 tarih ve 2018-1-3/Öİ sayılı Ön İnceleme Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, bildirim konu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

(4) Başvuruda; Engie S.A. (ENGIE) tarafından kontrol edilen sıvılaştırılmış doğal gaz (*Liquefied Natural Gas, LNG*)¹ işletmesinin Total S.A.'nın (TOTAL) tek kontrolüne geçmesi işlemine izin verilmesi talep edilmektedir.

(5) İşlem ile devralınacak LNG işletmesi; LNG'nin tedariki, satışı ve tekrar gazlaştırılması için akdedilen tüm sözleşmeler portföyünün yanında, gemi ile LNG taşınmasına ilişkin tüm varlıklar ve ayrıca gaz sıvılaştırma tesisleri üzerindeki birtakım hisse sahipliği hakları ve sözleşmeye bağlı haklar ile bu kapsamda çeşitli ülkelerde faaliyet gösteren tüzel kişiler ve ilgili personelini kapsamaktadır (Hedef İşletme).

(6) Hedef İşletme hâlihazırda ENGIE'nin bir parçasını teşkil etmektedir. İşlemin kapanış tarihinde veya öncesinde gerçekleştirilecek kurumsal yapılanma neticesinde Hedef İşletme, ENGIE'nin sahip olduğu yeni kurulmuş bir Fransız şirketi olan Global LNG SAS'ın (GLOBAL LNG) uhdesine geçecektir. Hedef İşletmeyi devralacak olan TOTAL ise Elf Aquitaine SAS (ELF AQUITAINE) adlı iştiraki aracılığıyla, işlemin kapanışı ile birlikte GLOBAL LNG'nin çıkarılmış hisse senetlerinin tamamını iktisap edecektir.

(7) Söz konusu işlem sonucunda, GLOBAL LNG hisselerinin tamamının TOTAL tarafından devralınması nedeniyle Hedef İşletme'nin kontrolünde kalıcı değişiklik olacağından, işlemin 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in (2010/4 sayılı Tebliğ) 5. maddesi çerçevesinde devralma olduğu görülmektedir. Ayrıca, tarafların cirolarının 2010/4 sayılı Tebliğ'in 7.

¹ Doğal gazın boru hatlarıyla iletiminin teknik veya ekonomik açıdan mümkün olmadığı durumlarda doğal gaz -162 C'ye kadar soğutulmuş sıvılaştırılmakta ve hacmi 600 kata kadar küçültülen sıvılaştırılmış doğal gaz özel olarak imal edilmiş tankerler vasıtasıyla taşınmaktadır.

maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde öngörülen eşiği aşması nedeniyle işlemin Kurulumuzun iznine tabi olduğu anlaşılmıştır.

- (8) Devreden ENGIE, gaz, elektrik ve enerji hizmetleri alanlarında tüm enerji değeri zincirinde aktif olan Fransa menşeli halka açık küresel bir şirkettir. Mevcut durumda Hedef İşletme'nin varlıkları ve sair işletme unsurları tek bir merkezden yürütülmemekte ve ENGIE'nin farklı iştirakleri tarafından kontrol edilmektedir. GLOBAL LNG dosya konusu işlemi gerçekleştirmek amacıyla 14.11.2017 tarihinde Fransa'da kurulmuş bir şirket olup Türkiye'de ve dünyada herhangi bir ticari faaliyeti bulunmamaktadır. Ayrıca, GLOBAL LNG'nin tüm hisseleri mevcut durumda tamamen ENGIE tarafından kontrol edilen GDF International SAS'a aittir.
- (9) Devralan ana şirket TOTAL ise, bağlı şirketleriyle birlikte uluslararası entegre bir enerji üreticisidir. 130 ülkede bulunan işletmeleriyle birlikte, petrol ve gaz endüstrisinin her sektöründe, üst (hidrokarbon keşfi, geliştirilmesi ve üretimi) ve alt (rafinajı petrokimyasallar, özel kimyasallar, ham petrol ve petrol ürünleri ticareti, sevkiyatı ve pazarlaması) pazarlarda mevcuttur. TOTAL ayrıca yenilenebilir enerji ve güç üretim sektörlerinde de etkindir. Öte yandan, dosya konusu devralma işlemi gerçekleştirecek olan ELF AQUITAINE'in henüz Türkiye'de veya dünyada aktif olduğu bir ürün veya hizmet pazarı bulunmamaktadır.
- (10) Son olarak, Hedef İşletme'nin sahip olduğu varlıklar ve sair işletme unsurları dünyanın çeşitli yerlerinde bulunmaktadır. Hedef İşletme'nin Türkiye'de yer alan faaliyetlerine ilişkin tek varlık ise halihazırda Türkiye'de gezici depolama ve yeniden gazlaştırma birimi (*floating storage and regasification unit*- FSRU) olarak konumlandırılmış olan Neptune gemisi üzerindeki sözleşmeye bağlı haklardır. Neptune gemisi, TOTAL tarafından GDF Suez LNG Supply S.A.'dan kiralanmış olup, operasyonel faaliyetlerine Mart 2017'de ve ticari faaliyetlerine ise daha sonra başlamıştır. Bu nedenle hesaplanabilir cirosu bulunmamaktadır.
- (11) Genel olarak doğal gazın arzı/tedariki yapılan üretimle veya boru hatları ve LNG tankerleri üzerinden yapılan ithalat ile gerçekleşmektedir. Üretilen veya boru hatları üzerinden ithal edilen doğal gaz direkt olarak sisteme verilebilirken, LNG yoluyla getirilen doğal gazın sisteme verilmeden evvel tekrar gazlaştırılması gerekmektedir. Buna ek olarak, yeniden gazlaştırılan veya boru hatlarıyla getirilen doğal gaz, sistem yerine depolama tesislerine de yönlendirilebilmektedir. Bu çerçevede doğal gazın arzı/tedariki piyasası ile LNG ile gelen doğal gazın yeniden gazlaştırılması işlemi gerçekleştiren terminaller ve depolama tesisleri arasında alt-üst piyasa ilişkisi bulunmaktadır.
- (12) Hedef İşletme Türkiye'ye yönelik olarak LNG yoluyla getirilen doğal gazın yeniden gazlaştırılmasını sağlayan ve depolama işlevi de gören yüzen tesise sahip durumdadır. Buna ek olarak, Türkiye'ye LNG yoluyla doğal gaz da getirmektedir. Bu çerçevede Hedef İşletme Türkiye'de, LNG olarak getirilen doğal gazın gazlaştırılması ile söz konusu doğal gazın depolanması alanlarında faaliyet göstermektedir².
- (13) TOTAL ise, Türkiye'ye LNG yoluyla doğal gaz ithal edilmesi alanında faaliyet göstermektedir. Bu bağlamda işlemi gerçekleştiren tarafların faaliyetleri hem yatay hem de dikey olarak örtüştüğünden, doğal gazın arzı/tedariki, doğal gazın gazlaştırılması ve doğal gazın depolanması faaliyetleri dosya kapsamında etkilenen pazarlar olarak belirlenmiştir.
- (14) Söz konusu pazarlardan, Türkiye'deki doğal gazın arzı/tedariki piyasasında, TOTAL'in %15 hissesine sahip olduğu Nigeria LNG'nin (.....), Hedef İşletme'nin ise (.....) doğal gaz

² Söz konusu faaliyetler Hedef Şirket'in uhdesinde bulunan Neptune FSRU ile gerçekleştirilmektedir.

18-06/91-46

ithal etmiş olduğu görülmektedir. Tarafların son üç yılda ülkemize getirdikleri doğal gazın toplam miktarına ve pazar paylarına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Tablo-1: TOTAL ve Hedef İşletme'nin Türkiye'ye Getirdiği Doğal Gaz (LNG Bakımından)

Teşebbüs Adı	2014 (Miktar/Pay)		2015 (Miktar/Pay)		2016 (Miktar/Pay)	
TOTAL	(.....) MT	%(.....)	(.....) MT	%(.....)	(.....)MT	%(.....)
Hedef İşletme	(.....) MT	%(.....)	(.....) MT	%(.....)	(.....)MT	%(.....)
(TOTAL+Hedef İşletme)	(.....) MT	%(.....)	(.....) MT	%(.....)	(.....)MT	%(.....)
Türkiye Toplamı	5,45 MT	%100,0	5,35 MT	%100,0	5,47 MT	%100,0

- (15) Buna göre, tarafların LNG yoluyla yapılan doğal gaz arzı/tedariki pazarında sahip oldukları paylar dikkate alındığında, dosya konusu işlemin rekabetçi bir sorun yaratacak nitelikte olmadığı değerlendirilmektedir³.
- (16) Bir diğer etkilenen pazar olan doğal gazın gazlaştırılması pazarında 2016 yılı itibarıyla Hedef İşletme'nin sahibi olduğu FSRU dışında, ülkemizde Boru Hatlarıyla Taşımacılık A.Ş.'nin kontrolünde bulunan Ereğli LNG terminali ile Ege Gaz A.Ş.'nin kontrolünde bulunan Aliağa LNG terminali mevcuttur. Söz konusu tesislerin gazlaştırma kapasitesine aşağıdaki tabloda yer verilmiştir:

Tablo-2: Hedef İşletme'nin ve Türkiye'de Bulunan LNG Terminallerinin Gazlaştırma Kapasitesi (2016)⁴

Terminal Adı	Gazlaştırma Kapasitesi (M ³ /Yıl)	Payı (%)
Marmara Ereğli (BOTAŞ)	(.....) Milyar	~(.....)
Aliağa (Ege Gaz)	(.....) Milyar	~(.....)
FSRU Neptune (Etki Liman ⁵)	(.....) Milyar	~(.....)
Toplam	(.....) Milyar	100

- (17) Tablodan da görüleceği üzere, 2016 yılı itibarıyla Hedef İşletme'nin gazlaştırmaya ilişkin sahip olduğu yıllık kapasite ülkemizdeki toplam kapasitenin yaklaşık %(.....)'sını oluşturmaktadır. Türkiye'deki LNG'nin toplam doğal gaz arzı/tedariki içinde küçük yer tutması ve inşaatı tamamlanan Dört Yol FSRU (BOTAŞ) tesisinin yakında devreye alınacak olması göz önüne alındığında sahip olunan %(.....)'lık büyüklüğün herhangi bir rekabetçi endişe yaratmayacağı değerlendirilmektedir.
- (18) Son etkilenen pazar ise doğal gazın depolanması faaliyetidir. Mevcut durumda devrede olan LNG terminalleri aynı zamanda belli miktardaki doğal gazı depolayabilecek durumdadır. 2016 yılı itibarıyla Türkiye'deki depolama kapasitelerine aşağıdaki tabloda yer verilmiştir:

Tablo-3: Hedef İşletme'nin ve Türkiye'de Bulunan LNG Terminallerinin Doğal Gaz Depolama Kapasiteleri⁶

Terminal Adı	Gazlaştırma Kapasitesi (M ³)	Payı (%)
Marmara Ereğli (BOTAŞ)	(.....)	(.....)
Aliağa (Ege Gaz)	(.....)	(.....)
FSRU Neptune (Etki Liman)	(.....)	(.....)
Toplam	(.....)	(.....)

- (19) Tablodan da görüleceği üzere Hedef İşletme'nin ülkemizde doğal gaz depolama faaliyetine ilişkin sahip olduğu kapasite yaklaşık %(.....) oranındadır. BOTAŞ'ın 2018 yılı içinde devreye almaya planladığı 2,84 milyar m³ kapasiteli Tuz Gölü Doğal Gaz Depolama tesisi ve LNG'nin Türkiye'nin toplam doğal gaz arzı/tedarikiinde düşük bir

³ LNG yoluyla yapılan doğal gazın arzı/tedariki faaliyetinin doğal gazın arzı/tedariki çerçevesinde yapılabilecek en dar pazar tanımı olduğu düşünülmekte, LNG'nin yanında doğal gaz üretimi ve boru hattı yoluyla yapılan ithalat da dikkate alındığında tarafların konumlarının çok daha zayıf olacağı değerlendirilmektedir.

⁴ 07.02.2018 tarihinde BOTAŞ Dört Yol FSRU Terminali açılmış olup, Türkiye'nin gazlaştırma kapasitesini artıracaktır.

⁵ Neptune gemisi mevcut durumda Etki Liman İşletmeleri Doğalgaz İthalat ve Ticaret A.Ş.'ye kiralanmış durumdadır.

⁶ 07.02.2018 tarihinde BOTAŞ Dört Yol FSRU Terminali açılmış olup, Türkiye'nin LNG terminali doğalgaz depolama kapasitesini artıracaktır.

18-06/91-46

paya sahip olması dikkate alındığında söz konusu payın rekabetçi bir sorun yaratmayacağı değerlendirilmektedir.

- (20) Yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde; bildirim konusu devralma işlemi sonucunda, Türkiye’de herhangi bir pazarda hâkim durum yaratılması veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunun ortaya çıkmayacağı kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

- (21) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun’un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna; işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde yasaklanan nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.